

Quản lý hoạt động giáo dục địa phương ở các trường trung học cơ sở huyện Cần Đức, tỉnh Long An

Trần Đức Luận*

* Học viên cao học Trường Đại học Đồng Tháp

Received: 22/11/2024; Accepted: 2/12/2024; Published: 12/12/2024

Abstract: From the results of the research on “Management of local educational activities in secondary schools in Can Duoc district, Long An province”; The article presents some results on the current situation and proposes management measures from the above research.

Keywords: Local education, secondary school, Can Duoc district, Long An province

1. Đặt vấn đề

Trong chương trình GD phổ thông (GDPT) 2018, kế hoạch thực hiện GD địa phương (GDĐP) là một thành phần hữu cơ của kế hoạch tổng thể thực hiện các HĐDH và GD của nhà trường để hoàn thành nội dung GD của một tỉnh. Các nội dung đó bao gồm những vấn đề cơ bản, mang tính thời sự về văn hóa, lịch sử, địa lý, kinh tế, xã hội, môi trường và hướng nghiệp của địa phương nhằm trang bị cho HS những hiểu biết về nơi sinh sống, góp phần bồi dưỡng cho các em tình yêu quê hương, đất nước. Có thể thấy rằng ở bậc tiểu học, nội dung GDĐP được tích hợp, lồng ghép cùng với hoạt động trải nghiệm; thế nhưng ở bậc Trung học cơ sở (THCS), trung học phổ thông (THPT), nội dung chương trình GDĐP lại có vị trí tương đương với các môn học khác, được tham gia trực tiếp vào quá trình đánh giá kết quả học tập chung của HSVi vậy nghiên cứu Quản lý hoạt động GD địa phương (HĐGDĐP) ở các trường THCS huyện Cần Đức, tỉnh Long An” là vấn đề cần thiết hiện nay

2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Quản lý HĐGDĐP trường THCS

GDĐP là môn học trong chương trình của HS phổ thông từ lớp 1 đến lớp 12 nhằm cung cấp cho HS những kiến thức hữu ích về nơi sinh sống, bồi dưỡng tình yêu quê hương, giúp các em có ý thức tìm hiểu, vận dụng những điều đã học để xây dựng quê hương đất nước. Đây là nội dung bắt buộc trong CT GDPT mới. Trong đó, tài liệu GDĐP được xem như SGK.

Quản lý HĐ GDĐP tại trường THCS là quá trình điều hành và tổ chức các hoạt động GD tại cấp trường và cộng đồng địa phương. Công tác này nhằm mục đích đảm bảo các hoạt động học tập, rèn luyện và phát triển các kỹ năng cho HS trong một môi trường GD toàn diện và phù hợp với địa phương.

Quản lý HĐ GDĐP bao gồm những chức năng cơ bản: kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra và đánh

giá quá trình GD. Các chức năng của quản lý GD (QLGD) tạo thành quá trình quản lý, trong đó có quản lý chương trình GDĐP.

Quản lý GDĐP giúp đảm bảo chất lượng GD tại từng trường THCS. Bằng việc lập kế hoạch, thiết kế chương trình học tập phù hợp với địa phương và nhu cầu của HS, quản lý này giúp cải thiện chất lượng giảng dạy và học tập của đơn vị. Quản lý GDĐP còn đóng vai trò kết nối và tương tác với cộng đồng địa phương, nhằm xây dựng mối quan hệ hợp tác để hỗ trợ GD và phát triển các dự án GD cộng đồng.

Quản lý HĐ GDĐP hiệu quả sẽ giúp nhà trường đạt được mục tiêu GD toàn diện, đồng thời góp phần bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa, lịch sử địa phương, giúp HS trưởng thành hơn với tình yêu và niềm tự hào về quê hương.

2.2. Đánh giá chung về thực trạng quản lý HĐGDĐP ở các trường THCS huyện Cần Đức, tỉnh Long An

Kết quả khảo sát cho thấy chương trình GDĐP, HS đã được tiếp cận với nhiều thông tin hữu ích về các di sản văn hóa, lịch sử, truyền thống của địa phương. Những kiến thức này giúp các em hiểu rõ hơn về quê hương mình, phát triển lòng tự hào và ý thức bảo tồn giá trị văn hóa.

Một số trường đã tổ chức thành công các chuyến đi thực tế tới các di tích lịch sử, danh lam thắng cảnh trên địa bàn huyện và một số huyện lân cận trong tỉnh Long An, giúp HS có cái nhìn sâu sắc và trực quan về những giá trị địa phương.

Một số GV đã sáng tạo trong cách tiếp cận GDĐP bằng cách kết hợp giữa giảng dạy lý thuyết trên lớp và các hoạt động ngoại khóa, thực hành tại địa phương. Những hoạt động như kể chuyện lịch sử, tìm hiểu về các ngành nghề truyền thống địa phương, hoặc các cuộc thi về văn hóa địa phương đã giúp HS nắm bắt kiến thức một cách dễ dàng hơn.

HS được trang bị thêm kiến thức về các giá trị văn hóa và lịch sử của địa phương, từ đó xây dựng tinh thần yêu quê hương, có trách nhiệm trong việc bảo vệ và phát huy giá trị của địa phương.

Mặc dù một số trường đã có những HĐ GDĐP nổi bật, nhưng không phải tất cả các trường trong huyện Cần Đước đều thực hiện tốt. Một số trường vẫn còn lúng túng trong việc xây dựng kế hoạch và tổ chức các hoạt động GDĐP, dẫn đến chất lượng giảng dạy không đồng đều giữa các trường.

Tất cả GV đều chưa được đào tạo đầy đủ về phương pháp giảng dạy GDĐP và kiến thức chuyên môn về văn hóa, lịch sử địa phương. Một bộ phận HS chưa thực sự quan tâm đến GDĐP do coi đây là môn học phụ.

2.3. Các biện pháp nâng quản lý HĐGDĐP CBQL, GV các trường THCS huyện Cần Đước, tỉnh Long An

2.3.1. Nâng cao nhận thức và năng lực cho đội ngũ CBQL, GV tham gia HĐGDĐP cho HS ở các trường THCS ở huyện Cần Đước,

Để nâng cao nhận thức và năng lực cho đội ngũ CBQL, GV tham gia HĐGDĐP cho HS ở các trường THCS ở huyện Cần Đước, tỉnh Long An; hiệu trưởng nhà trường tổ chức cho GV tham quan các di tích lịch sử, làng nghề truyền thống, hoặc doanh nghiệp địa phương để họ có thể trực tiếp trải nghiệm và tìm hiểu. Từ đó, GV sẽ có thêm kiến thức thực tiễn, giúp việc giảng dạy trở nên sinh động, chân thực hơn. Nhà trường có thể thành lập các nhóm chuyên môn hoặc nhóm hỗ trợ GDĐP để GV có thể trao đổi, chia sẻ tài liệu, ý tưởng và kinh nghiệm.

Nhà trường có thể phối hợp với các cơ quan địa phương và chuyên gia để xây dựng bộ tài liệu hướng dẫn cho GV. Bộ tài liệu này bao gồm các nội dung về lịch sử, văn hóa, và kinh tế địa phương, cũng như các hoạt động dạy học, bài tập, và tư liệu trực quan để GV sử dụng trong giảng dạy. Để GV cảm thấy thoải mái và chủ động trong việc thử nghiệm các phương pháp mới, nhà trường có thể tổ chức các cuộc thi, trao thưởng hoặc ghi nhận các sáng kiến trong giảng dạy GDĐP. Điều này tạo động lực cho GV tìm kiếm và áp dụng các phương pháp sáng tạo, phù hợp với nhu cầu và đặc điểm của HS. Nhà trường cần có hệ thống theo dõi và đánh giá thường xuyên để phản hồi về những nỗ lực của GV trong hoạt động GDĐP, từ đó hỗ trợ kịp thời và khuyến khích sự phát triển. Việc đánh giá có thể bao gồm các buổi dự giờ, khảo sát ý kiến HS và phụ huynh, hoặc đánh giá kết quả học tập.

2.3.2. Đổi mới xây dựng kế hoạch HĐGDĐP cho HS ở các trường THCS

Xây dựng kế hoạch GD dựa trên nhu cầu thực tế của địa phương, tập trung vào các mục tiêu phát triển năng lực và phẩm chất cho HS. Tạo ra các dự án học tập kết hợp giữa các môn học. Việc xây dựng kế hoạch bắt đầu từ việc thu thập thông tin từ các hộ gia đình, phụ huynh, HS và các tổ chức xã hội về những vấn đề thực tế, nhu cầu học tập và phát triển mà HS cần. Bên cạnh đó, việc xây dựng kế hoạch cần chú ý xem xét các tiềm năng kinh tế, văn hóa, xã hội của địa phương, đặc biệt là các nghề nghiệp chủ đạo, các giá trị văn hóa truyền thống cần bảo tồn và phát triển, tận dụng những cơ sở vật chất, di sản văn hóa, cảnh quan và các đơn vị hỗ trợ GD để tạo điều kiện cho việc học tập tích hợp với thực tế.

Xác định mục tiêu phát triển năng lực và phẩm chất cho HS. Trong CT GDPT 2018, yêu cầu về phẩm chất của HS tập trung vào phát triển các phẩm chất cốt lõi. Dưới đây là những phẩm chất mà HS cần đạt được

2.3.3. Đổi mới hình thức và PPGDDP cho HS ở các trường THCS

GV và CBQL cần được bồi dưỡng về các nội dung liên quan đến GDĐP như lịch sử, văn hóa, truyền thống và kinh tế của khu vực, cung cấp kiến thức đầy đủ và chính xác để giảng dạy và quản lý chương trình giảng dạy, cung cấp thông tin chi tiết về các sự kiện lịch sử, các nhân vật quan trọng và di sản văn hóa của địa phương. Nội dung này giúp GV và CBQL có thể giải thích rõ ràng và sống động về bối cảnh lịch sử của khu vực. Bên cạnh đó, văn hóa và truyền thống địa phương cũng là nội dung vô cùng quan trọng. Việc tìm hiểu sâu về các phong tục, tập quán, lễ hội, và các làng nghề truyền thống, các kiến thức về văn hóa giúp GV truyền đạt một cách sinh động, từ đó phát triển tình yêu quê hương cho HS. GV và CBQL cần được đào tạo về cách lập kế hoạch cho các hoạt động ngoài trời như tham quan di tích, làng nghề, công ty địa phương, và cách quản lý HS trong các tình huống thực tế, cung cấp các kỹ năng quay phim, chụp ảnh, hoặc thu thập tài liệu từ các nguồn đa phương tiện để hỗ trợ việc giảng dạy một cách hấp dẫn và hiệu quả.

Hướng dẫn GV và CBQL sử dụng các nguồn tài liệu như sách, báo, và internet để cập nhật các thông tin mới nhất về địa phương, đào tạo về phương pháp nghiên cứu thực địa và viết tài liệu học tập, giúp GV và CBQL có thể tự thiết kế các tài liệu GD sát thực tế, phù hợp với từng đối tượng HS. Tạo điều kiện để

GV và CBQL làm việc với các nhà nghiên cứu, các nghệ nhân, hoặc doanh nhân địa phương, từ đó học hỏi kiến thức chuyên sâu.

Tổ chức các buổi hội thảo, chia sẻ kinh nghiệm cùng cộng đồng để GV và CBQL hiểu rõ hơn về các kỳ vọng của phụ huynh và địa phương đối với GD.

2.3.4. Tăng cường phối hợp giữa nhà trường, gia đình, xã hội GDĐP dựa địa phương cho HS ở các trường THCS

Để thực hiện tốt HĐ GDĐP cho HS, nhà trường có thể mời phụ huynh tham gia các buổi hội thảo, tập huấn về GDĐP, giải thích về tầm quan trọng của việc hiểu và yêu quý quê hương. Các GV cũng có thể trao đổi PPGD hiệu quả với phụ huynh để có thể hỗ trợ thêm cho con em mình ở nhà; tổ chức các buổi học ngoại khóa hoặc những buổi học đặc biệt về văn hóa, lịch sử địa phương, nơi phụ huynh có thể cùng học với con.

Các GV chủ nhiệm có thể tạo nhóm trên các nền tảng mạng xã hội để trao đổi thông tin nhanh chóng với phụ huynh. Qua đó, thông báo các HĐ GDĐP hoặc mời phụ huynh tham gia sự kiện ngoại khóa sẽ dễ dàng và nhanh chóng hơn. GV chủ nhiệm tạo nhóm trên các nền tảng mạng xã hội như Zalo, Facebook, hoặc các ứng dụng nhắn tin trực tuyến là một cách rất hiệu quả để duy trì kết nối giữa nhà trường và phụ huynh. GV có thể dễ dàng thông báo về các HĐ GDĐP, sự kiện ngoại khóa hoặc những thay đổi trong lịch học.

Nhà trường có thể phát hành bản tin hàng tháng, bao gồm các tin tức và thông tin về các HĐ GDĐP, dự án, sự kiện đã và sắp diễn ra, để phụ huynh có thể nắm bắt thông tin và hỗ trợ tốt hơn cho HS; tổ chức ngày hội với chủ đề địa phương, mời các gia đình tham gia. Các hoạt động có thể bao gồm trò chơi dân gian, các cuộc thi tìm hiểu lịch sử, văn hóa địa phương và các hoạt động thủ công truyền thống

2.3.5. Tăng cường kiểm tra, đánh giá, HĐGDĐP cho HS ở các trường THCS

Các cơ quan QLGD cần xây dựng một bộ tiêu chí đánh giá cụ thể cho hoạt động GDĐP, phù hợp với từng địa phương và từng bậc học. Tiêu chí này cần phải đánh giá toàn diện từ kiến thức, kỹ năng đến thái độ của HS.

Ngoài việc kiểm tra lý thuyết, cần tăng cường các hình thức đánh giá khác như dự án học tập, hoạt động ngoại khóa, tham quan thực tế, và bài thu hoạch. Điều này giúp đánh giá toàn diện hơn về năng lực của HS.

Nhà trường cần thiết lập một quy trình KTĐG định kỳ và liên tục, giúp theo dõi quá trình học tập

và sự tiến bộ của HS trong suốt quá trình học GDĐP. Trước khi bắt đầu chương trình GDĐP, GV có thể tiến hành một bài kiểm tra sơ bộ để đánh giá mức độ hiểu biết ban đầu của HS về các chủ đề lịch sử, văn hóa, và kinh tế địa phương. Để đánh giá sự tiến bộ của HS, GV có thể sử dụng các hoạt động thực tế như tham quan, dự án nhóm, thuyết trình về các chủ đề lịch sử, văn hóa địa phương. Đánh giá này không chỉ dựa vào kết quả mà còn xem xét cách HS áp dụng kiến thức vào thực tế.

2.3.6. Chú trọng đầu tư kinh phí mua sắm trang thiết bị, phương tiện kỹ thuật và ứng dụng CNTT trong quá trình GDĐP cho HS ở các trường THCS

Các trường học cần được trang bị máy chiếu, màn hình tương tác và hệ thống âm thanh để giúp GV dễ dàng trình bày các bài học về văn hóa, lịch sử địa phương qua hình ảnh, video một cách trực quan và sinh động hơn. Trang bị các thiết bị như máy tính, máy tính bảng, thiết bị VR/AR để HS có thể trải nghiệm không gian lịch sử và văn hóa của địa phương qua các ứng dụng công nghệ 3d. Điều này sẽ giúp HS tiếp cận thông tin qua phương pháp học tập hiện đại, phong phú và thu hút.

3. Kết luận

GDĐP là một trong những nội dung được xác định trong CT GDPT 2018, có vai trò rất quan trọng trong việc giúp HS hiểu rõ hơn về đặc điểm văn hóa, lịch sử, kinh tế, và xã hội của địa phương mình sinh sống, đang học tập. Điều này làm cho kiến thức trở nên gần gũi và có tính thực tiễn cao hơn, từ đó khơi dậy sự hứng thú và động lực học tập cho các em. Các trường THCS trên địa bàn huyện Cần Đước đã tiến hành nhiều biện pháp khác nhau nhằm góp phần nâng cao hiệu quả và chất lượng HĐ GDĐP cho HS của nhà trường. Bài viết đề xuất 6 biện pháp; các biện pháp đã được tác giả tiến hành khảo nghiệm và đều có tính cần thiết, tính khả thi cao.

Tài liệu tham khảo

[1]. Ban chấp hành TƯ Đảng (2013) *Nghị quyết số 29/NQ-TW ngày 04/11/2013 của Hội nghị lần thứ 8 Khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD và đào tạo*, Hà Nội.

[2]. Quốc hội XIV (2019), *Luật GD*,.

[3]. Bộ GD - Đào tạo (2018), *Thông tư ban hành Chương trình GD phổ thông GDPT*. Hà Nội.

[4]. Hồ Văn Thống, Nguyễn Văn Đệ (2022), *Nghiên cứu xây dựng mô hình thực hiện nội dung GD địa phương đáp ứng chương trình GDĐP 2018*, Tạp chí KHGD Việt Nam